

No.

## PWYLLGOR CRAFFU'R AMGYLCHEDD AC ADFYWIO

Cofnodion cyfarfod anghysbell a gynhaliwyd ar 15 Mawrth, 2022.

Mae'r Agenda ar gael [yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar gael [yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd B.E. Brooks (Cadeirydd); Cynghorydd S. Sivagnanam (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr P. Drake, V.P. Driscoll, G. John, M.J.G. Morgan, A. Robertson a S.T. Wiliam.

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr L. Burnett (Aelod Cabinet Addysg ac Adfywio) a E. Williams (Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cyfreithiol, Rheoleiddio a Chynllunio)

### 963 CYHOEDDIAD -

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

### 964 YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cynghorydd V.J. Bailey.

### 965 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 15 Chwefror, 2022 fel cofnod cywir.

### 966 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

### 967 PROSIECT SERO – DIWEDDARIAD, ADNODDAU, TYSTIOLAETH AC ADRODD (CYF) -

Cyflwynwyd y cyfeiriad oddi wrth y Cabinet ar 28 Chwefror 2022 gan y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes.

Roedd yr adroddiad yn manylu ar y materion a oedd yn codi o'r ymarfer a gynhaliwyd yn hydref 2021 i adrodd ar allyriadau carbon y Cyngor fel rhan o

No.

ymarfer cenedlaethol gan sefydliadau'r sector cyhoeddus. Cyflwynwyd y wybodaeth hon i Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2021, ac roedd yr adroddiad yn manylu ar lefelau'r allyriadau ar draws gwahanol weithgareddau'r Cyngor ac agweddau ar y data a oedd wedi bod yn fwy heriol i'w casglu, a lle'r oedd angen rhoi systemau ar waith i sicrhau data mwy cadarn.

Roedd yr adroddiad allyriadau carbon yn gam mawr ymlaen o ran dwyn ynghyd ddata o bob rhan o'r sefydliad a byddai'n cael ei ddefnyddio gan Fwrdd Prosiect Sero i lywio'r gwaith o gyflawni'r Cynllun Her Newid yn yr Hinsawdd.

Roedd yr adroddiad hefyd yn manylu ar gynigion ynghylch y dull o ddefnyddio cyllidebau cyfalaf a referiw perthnasol i gefnogi'r gwaith o gyflawni Prosiect Sero. Roedd cynigion ar gyfer trefniadau adrodd ar gyfer Prosiect Sero hefyd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad. Roedd yr adroddiad hefyd yn cynnwys argymhelliad i ddiwygio templed adroddiad pwyllgor y Cyngor i sicrhau bod pob adroddiad yn adlewyrchu'r goblygiadau sy'n g perthynas â newid yn yr hinsawdd a hefyd yr argyfwng natur i gefnogi'r broses o wneud penderfyniadau a chraffu.

Holodd y Cynghorydd A.R. Robertson a fu unrhyw drafodaethau o fewn y Cyngor neu'r Cabinet ynghylch delio o fewn cost gynyddol ynni ac yn enwedig mewn perthynas â sicrwydd ynni. Mewn ymateb, dywedodd y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes fod y Cyngor, o safbwynt swyddogion ac mewn perthynas â diogelwch ynni, yn cadw llygad barcud ar effaith y sefyllfa yn Wcráin. O ran y cynnydd mewn costau ynni, roedd y Cyngor wedi dechrau rhywfaint o waith i edrych ar gostau byw mewn ffordd gyfannol, o safbwynt dinesydd ac fel Risg Gorfforaethol. Felly, roedd y Cyngor yn edrych ar ba wybodaeth y gallai ei darparu i drigolion o ran cael gafael ar ynni adnewyddadwy a fforddiadwy. Yn ogystal, roedd gwaith wedi dechrau i raeadru'r wybodaeth honno i'r 5000 o weithlu'r Cyngor, a fyddai hefyd yn ymwneud â'r pwysau cost-byw megis sut i gael gafael ar fwyd fforddiadwy.

Roedd y Cynghorydd Robertson hefyd am gofnodi ei farn bod "ras hysteraidd" ar gyfer carbon sero, a oedd yn mynd i achosi llawer iawn o ddifrod i'r economi ac i'n cymdeithas.

Cyfeiriodd y Cynghorydd S. Sivagnanam at y cyllid ar gyfer prosiectau seilwaith gwyrdd a gofynnodd a ellid defnyddio'r cyllid hwn ar gyfer strategaeth goed y Cyngor, yn enwedig mewn perthynas â disodli coed a achosodd ddifrod i balmentydd a hefyd fel ffordd o ddal allyriadau carbon. Mewn ymateb, cynghorodd y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes o ran strategaeth lefel uchel y Cyngor, Llywodraeth Cymru a rhoddodd neges glir na allai'r Cyngor dim ond plannu mwy o goed er mwyn gwrthbwysu'r ôl troed carbon. Felly, cafodd hyn effaith o ran dal carbon yn ogystal â'r effaith ar gynlluniau'r Cyngor ar fioamrywiaeth. O ran strategaeth coed y Cyngor a chyllid ar gyfer prosiectau seilwaith gwyrdd, dywedodd y Pennaeth Cynllunio ac Adfywio fod y strategaeth yn cael ei datblygu ar hyn o bryd. Roedd oedi i raddau gan fod yn rhaid i Gyfoeth Naturiol Cymru gynnal arolwg o'r gorchudd coed ar draws Bro Morgannwg gyfan, er mwyn nodi lle'r oedd diffyg a lle'r oedd effaith o glefyd coed ynni. Roedd angen y gwaith arolwg hwn i gynnal blwyddyn gyfan i ystyried newidiadau tymhorol.

No.

Disgwylid canlyniadau'r gwaith hwn cyn bo hir, ac a fyddai wedyn yn cael eu bydo i mewn i strategaeth y Cyngor a lle'r oedd angen plannu mwy o goed.

Ar gyfer y strategaeth seilwaith gwyrdd, roedd hyn hefyd yn cael ei ddatblygu ar hyn o bryd, gyda rhywfaint o waith ymgynghori'n cael ei wneud gydag amrywiol adrannau a phartneriaid y Cyngor. Roedd gwaith wedi'i wneud o gwmpas lle'r oedd y Cyngor yn ddiffygiol o ran meysydd seilwaith gwyrdd, megis manau agored.

Gofynnodd y Cynghorydd M. Morgan am ragor o wybodaeth am nifer y cerbydau trydan a oedd gan y Cyngor a pha mor aml y cawsant eu defnyddio. Cytunwyd i'r wybodaeth hon gael ei rhannu drwy e-bost.

Dywedodd yr Aelod Cabinet, y Cynghorydd L. Burnett, gyda chaniatâd i siarad, fod sgysiau'n digwydd yn aml mewn perthynas â sicrwydd ynni a thrafodaethau yn y Cabinet. Roedd hyn hefyd yn cynnwys trafodaethau o ran costau byw lle'r oedd y Cabinet nid yn unig yn edrych ar y presennol, ond yn edrych ymlaen, er enghraifft yr effaith ar breswylwyr a'r Cyngor yn dilyn cynnydd mewn cyfraniadau Yswiriant Gwladol. Roedd y pwysigrwydd i gefnogi pobl wedi'i gydnabod, a dyna pam yr oedd y Cyngor yn cefnogi prosiectau ynni cynaliadwy ac adnewyddadwy newydd.

Yna,

ARGYMHELLWYD – Cymeradwyo cynnwys yr adroddiad diweddar.

#### Y rheswm dros yr argymhelliad

Mewn perthynas â chynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

968 MONITRO REFENIW A CHYFALAF 1 EBRILL I 31 IONAWR, 2022 (CAT) -

Diben yr adroddiad oedd rhoi gwybod i'r Pwyllgor am y cynnydd mewn perthynas â gwariant refeniw a chyfalaf ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill a 31 Ionawr 2022 a'r gyllideb ddiwygiedig ar gyfer 2021/22.

Adroddwyd y byddai'r sefyllfa refeniw ar gyfer 2021/22 yn heriol gyda'r pwysau parhaus ar wasanaethau yn weithredol ac yn ariannol o ganlyniad i'r pandemig COVID 19. Byddai hyn yn effeithio ar y ddau oherwydd gwariant ychwanegol ond hefyd oherwydd colli incwm. Roedd Llywodraeth Cymru wedi rhoi arian i ymdrin â rhai o'r materion. Adroddwyd y rhagwelir y bydd gan yr adran Gwasanaethau Cymdogaeth a Thrafnidiaeth amrywiant anffafriol o £1.5m ar hyn o bryd yn erbyn cyllideb 2021/22 a bod y gowariant hwn wedi'i ariannu drwy'r Grant Cynnal Refeniw a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru. Pennwyd targed effeithlonrwydd ar gyfer y flwyddyn ar £162 mil, roedd y gyllideb gyfalaf wedi'i phennu ar £17.822m y flwyddyn ariannol hon ac roedd cyllideb 2021/22 wedi'i diwygio ar gyfer trosglwyddiadau mewnol ac addasiadau technegol.

No.

Cytunwyd i ragor o fanylion gael eu rhannu drwy e-bost ynghylch gwaith sy'n gysylltiedig â rhaglen Trafnidiaeth Gynaliadwy Dinas Powys a llwybr troed Caerleon Road, ac roedd y ddau ohonynt yn gynlluniau Adran 106.

Wedi ystyried yr adroddiad,

ARGYMHELLWYD – NODI'R sefyllfa o ran cyllidebau refeniw a chyfalaf 2021/22.

### Y rheswm dros yr argymhelliad

Mewn perthynas â chynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

969 ADRODDIAD MONITRO CYNLLUN CYFLAWNI BLYNYDDOL:  
PERFFORMIAD CHWARTER 3 2021/22 (PW) - .

Cyflwynodd yr adroddiad perfformiad gynnydd yn chwarter 3 (1 Ebrill i 31 Rhagfyr 2021) tuag at gyflawni ymrwymadau'r Cynllun Cyflawni Blynyddol (2021/22) fel rhai sy'n cyd-fynd ag Amcanion Llesiant y Cynllun Corfforaethol.

Adroddwyd bod cynnydd cadarnhaol wedi'i wneud o ran cyflawni'r ymrwymadau yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â'r Cynllun Cyflawni Blynyddol (2021/22), ac roedd y perfformiad hwn wedi cyfrannu at statws GWYRDD cyffredinol ar gyfer y Cynllun yn Chwarter 3 (C3).

Priodolwyd statws perfformiad Gwyrdd i bob un o'r 4 Amcan Llesiant Cynllun Corfforaethol yn C3 a oedd yn adlewyrchu'r cynnydd a wnaed hyd yma. Roedd hyn yn gadarnhaol o ystyried yr heriau parhaus sy'n deillio o'r pandemig. Roedd 91% (288 allan o 317) o'r gweithgareddau a gynlluniwyd a amlinellwyd yn y Cynllun Cyflawni Blynyddol wedi cael eu priodoli i berfformiad Gwyrdd, priodolwyd 2% (8) statws ambr a phriodolwyd statws Coch i 7% (21) o weithgareddau a gynlluniwyd.

O'r 21 cam gweithredu a briodolwyd statws perfformiad Coch yn ystod y chwarter, roedd 38% (8) yn uniongyrchol o ganlyniad i fesurau ail-flaenoriaethu gwasanaethau a gynhaliwyd mewn ymateb i effaith y pandemig COVID-19 parhaus. Mewn perthynas â'r meysydd hyn, lle y bo'n briodol, roedd gwaith yn ailddechrau fel rhan o gynlluniau a strategaeth adfer y Cyngor.

Roedd cynnydd o ran adfer y Coronafeirws yn cael ei adrodd i'r aelodau yn y cyflwyniad a oedd yn cyd-fynd â'r adroddiad perfformiad hwn yn y Pwyllgor Craffu ac mae'n canolbwyntio ar dynnu sylw at faterion sy'n berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor. Roedd y diweddariad adfer coronafeirws hwn yn rhan o adroddiadau perfformiad chwarterol i sicrhau bod aelodau'n cadw golwg ar y materion adfer sy'n effeithio ar waith eu Pwyllgorau perthnasol. O'r safbwynt hwn, gofynnwyd i'r aelodau nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma mewn perthynas ag adferiad y Coronafeirws.

O'r 43 o fesurau perfformiad chwarterol sy'n cyd-fynd ag Amcanion Llesiant y Cynllun Corfforaethol, adroddwyd am ddata ar gyfer 41 o fesurau lle'r oedd statws

No.

perfformiad yn berthnasol. Priodolwyd Statws Perfformiad Gwyrdd i 56% (23), 5% (2), statws Oren a 39% (16), statws Coch. Nid oedd data ar gael ar gyfer 2 mesur chwarterol oherwydd mesurau ail-flaenoriaethu a gynhaliwyd mewn ymateb i effaith y pandemig COVID-19 parhaus. Nid oedd statws perfformiad yn berthnasol ar gyfer 107 o fesurau gan gynnwys nifer o ddangosyddion blynyddol (89) a'r rheiny sy'n sefydlu perfformiad sylfaenol ar gyfer y flwyddyn (18).

Mewn perthynas â'r 16 mesur a briodolwyd statws perfformiad Coch yn ystod y chwarter, mae effaith COVID-19 wedi cyfrannu at 25% (4) targed wedi'u colli.

Mewn perthynas â'r gweithgareddau arfaethedig o fewn cylch gwaith Pwyllgor Craffu'r Amgylchedd ac Adfywio, priodolwyd statws perfformiad gwyrdd i 92% (94 allan o 102) 2% (2) statws oren a 6% (6) statws coch. O'r 5 a briodolwyd statws perfformiad Coch, nodwyd bod effaith COVID-19 yn ffactor cyfrannol yn y llithriad a gofnodwyd ar gyfer 1 cam gweithredu. O'r 7 mesur chwarterol a adroddwyd, priodolwyd statws perfformiad Gwyrdd i 71% (5) a 29% (2) statws coch. Mewn perthynas â'r 2 fesur a briodolwyd statws Coch, mae effaith COVID-19 wedi cyfrannu at fethu'r targed ar gyfer dim un o'r mesurau.

Cododd y Cynghorydd M. Morgan ddau bwynt. Roedd y cyntaf yn ymwneud â'r angen i wella trafndiaeth gyhoeddus a theithio llesol rhwng trefi a phentrefi. Roedd yr ail bwynt yn ymwneud â theluoedd yr effeithiwyd arnynt gan ddementia, a sut y byddai'r Cyngor yn cynorthwyo pobl i fyw gartref yn hirach. Mewn ymateb, dywedodd y Pennaeth Adfywio a Chynllunio fod nifer o gynlluniau wedi'u comisiynu mewn perthynas â theithio llesol a thrafnidiaeth gynaliadwy mewn ardaloedd gwledig o ran gwella trafndiaeth gyhoeddus. Roedd nifer o lwybrau wedi'u llunio, ond y mater mwyaf i'r Cyngor oedd cyllid. Gyda chynlluniau wedi'u llunio erbyn hyn, golygai hynny y byddai gan y Cyngor strategaeth drafndiaeth bellach yn ei gwneud yn haws ceisio cyllid gan Lywodraeth Cymru neu nodi cynlluniau a allai fod yn gymwys ar gyfer cyfraniadau Adran 106. Byddai'r gwaith hwnnw hefyd yn cyd-fynd â'r adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol y Cyngor, gyda thrafnidiaeth yn un o amcanion allweddol y Cyngor. O ran teluoedd a dementia, roedd y maes gwaith hwn y tu allan i gylch gwaith y Pwyllgor Craffu yn bennaf, ond roedd cyfleusterau i'r anabl yn rhywbeth a oedd yn faes cyfrifoldeb iddo (Pennaeth Adfywio a Chynllunio). Ychwanegodd fod adolygiad o'r cymorth a roddir i bobl yn cael ei gynnal gyda'r nod o'i gwneud yn haws i bobl gael gafael ar gymorth, ac i alluogi pobl i barhau i fyw yn eu cartrefi am fwy o amser.

Yna,

ARGYMHELLWYD –

(1) NODI'R canlyniadau perfformiad a'r cynnydd tuag at gyflawni ymrwymadau Cynllun Cyflawni Blynyddol 2021/22 yn unol ag Amcanion Lles Cynllun Corfforaethol y Cyngor o fewn cylch gwaith y Pwyllgor.

(2) NODI'r camau adferol sydd i'w cymryd i fynd i'r afael â meysydd lle mae tanberfformiad ac i fynd i'r afael â'r heriau allweddol a nodwyd yng nghylch gwaith y Pwyllgor.

(3) NODI'R cynnydd sy'n cael ei wneud trwy Strategaeth Adfer a Chynlluniau Adfer Cyfarwyddiaethau'r Cyngor mewn ymateb i bandemig parhaus y coronafeirws.

Y rheswm dros yr argymhelliad

(1-3) Mewn perthynas â chynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

970 CYNLLUNIAU GWASANAETH A PHENNU TARGEDAU I GYFLAWNI CYNLLUN CYFLAWNI BLYNYDDOL 2022/23 (PW)

Cyflwynodd y Pennaeth Adfywio a Chynllunio a Phennaeth Gwasanaethau Cymdogaeth a Thrafnidiaeth y cynlluniau gwasanaeth a'r broses o bennu targedau ar gyfer eu priod feysydd gwasanaeth.

Mae'r rhain yn nodi'r meysydd ffocws penodol sy'n gysylltiedig â chyflawni Cynllun Cyflawni Blynyddol y Cyngor ar gyfer 2022/2023 fel rhai sy'n cyd-fynd â'n pedwar Amcan Llesiant Cynllun Corfforaethol.

Bydd datblygu'r Cynllun Cyflawni Blynyddol yn helpu i gyflawni ein rhwymedigaethau statudol o dan Lywodraeth Leol & Deddf Etholiadau (Cymru) 2021 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r ddau ddarn o ddeddfwriaeth yn gosod dyletswyddau penodol ar y Cyngor mewn perthynas ag adolygu a phennu amcanion, gan adolygu perfformiad ac adrodd ar berfformiad, gan ganolbwyntio ar wella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol dinasyddion y Fro.

Holodd y Cynghorydd A.R. Robertson am arian grant ychwanegol ar gyfer gwella ffyrdd ac atgyweirio tyllau yn y ffordd, gan ychwanegu bod aelodau o'r cyhoedd wedi tynnu ei sylw at nifer o faterion. Mewn ymateb, dywedodd Pennaeth Gwasanaethau Cymdogaeth a Thrafnidiaeth fod y Cyngor, ar gyfer 2022/23, wedi dyrannu £2.3m ar gyfer rhoi wyneb newydd ar y ffyrdd. Roedd hyn yn fwy nag a ddyrannwyd mewn blynyddoedd blaenorol, a thua £1m yn fwy a ddyrannwyd ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol hon. Roedd yn bwysig cydnabod bod problemau wedi bod oherwydd Covid a achosodd oedi wrth atgyweirio, ond roedd y Cyngor bellach yn cyrraedd y safon. Roedd rhaglen ail-wynebu fawr yn parhau hefyd.

Yn ogystal â thyllau yn y ffordd, dywedodd y Cynghorydd G. John fod llawer o ddryswch ymhlith y cyhoedd a Chynghorau Tref neu Gymuned ynghylch polisi'r Cyngor a'r dyfnderoedd yr oedd yn rhaid i dyllau yn y pot fod cyn bod angen ymyrraeth gan y Cyngor arnynt. Cytunwyd y byddai'r lefelau ymyrraeth a'r manylion yn cael eu hanfon ymlaen.

Cyfeiriodd yr Aelod Cabinet at faterion yn ymwneud â ffyrdd a achoswyd gan dywydd gwael difrifol, yn enwedig roedd yn wlyb iawn. Roedd y Cyngor wrthi'n trwsio tyllau yn y ffordd, ond rhan o'r broblem oedd dod o hyd iddynt, a dyna pam yr oedd yn bwysig i bobl roi gwybod am faterion.

No.

Cyfeiriodd y Cynghorydd V.P. Driscoll at faterion ar Murch Road yn Ninas Powys, a dywedodd y Pennaeth Adfywio a Chynllunio fod hon yn ffordd a oedd yn cael ei harchwilio'n rheolaidd, ond y byddai'n hapus i swyddogion gynnal arolygiad arall. Ychwanegodd y Cynghorydd Robertson fod problemau hefyd ar Murch Crescent hefyd. Cytunwyd i hyn gael ei wirio.

Wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

- (1) CYMERADWYO'R Cynlluniau Gwasanaeth (sydd wedi'u hatodi yn Atodiad A i'r adroddiad) a'r holl weithgareddau arfaethedig fel y maent yn ymwneud â chylch gwaith y Pwyllgor hwn (fel y dangosir yn Atodiad C i'r adroddiad).
- (2) CYMERADWYO'R targedau arfaethedig ar gyfer gwella gwasanaethau ar gyfer 2022/2023 (sydd wedi'u hatodi yn Atodiad B i'r adroddiad) sy'n ymwneud â chylch gwaith y Pwyllgor hwn.

Y rhesymau dros yr argymhellion

- (1) Sicrhau bod y Cynlluniau Gwasanaeth sy'n cyd-fynd â chylch gwaith y Pwyllgor hwn yn gywir, yn gyfredol ac yn berthnasol a'u bod yn dod yn brif ddogfen ar gyfer monitro a mesur perfformiad yn erbyn Cynllun Cyflawni Blynyddol y Cynllun Corfforaethol yn ystod 2022/2023.
- (2) Sicrhau bod Fframwaith Mesur Perfformiad Cynllun Corfforaethol y Cyngor yn nodi set berthnasol o fesurau a thargedau perfformiad y gellir monitro a mesur y Cynllun Cyflawni Blynyddol yn eu herbyn yn ystod 2022/2023.